Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Sektionen för hematologi och koagulation

PATIENTINFORMATION

Isbehandling av munhåla vid behandling med högdos-melfalan.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

Isbehandling av munhåla vid behandling med högdos-melfalan

MÅLGRUPP

Detta dokument vänder sig till Dig som skall genomgå autolog stamcells-transplantation efter behandling med melfalan

BAKGRUND

En av de vanligaste biverkningarna i samband med autolog stamcellstransplantation är att slemhinnan i munhålan skadas av det cellgift (melfalan) som ges två dagar före stamcellstillförseln. Symtomen är vanligen smärtor i halsen och på kindernas insida. I de svåraste fallen bildas sår som gör det svårt att äta eller dricka. Cirka 3 av 4 patienter drabbas av denna svårare form av slemhinneskada. Skadan uppstår ca 1 vecka efter cellgiftstillförseln och klingar av och försvinner 7-10 dagar senare.

Eftersom skadan uppstår genom en direkt effekt av cellgift kan man förhindra eller lindra densamma genom att försvåra att cellgiftet når munslemhinnan genom nedkylning med is. Nedkylningen leder till att små blodkärl i slemhinnan drar ihop sig och därmed förhindrar att cellgiftet når fram och åstadkommer skada. I studier har isbehandling minskat förekomsten av de svåraste formerna av slemhinneskada från ca 75 % till ca 15 %.

Behandlingen innebär inga kända risker och de enda biverkningarna består i det obehag som nedkylningen av munslemhinnan innebär samt i vissa fall allmän frusenhet. Det kan därför vara av värde att klä sig varmt inför och under behandlingen.

GENOMFÖRANDE

1. Trettio minuter före start av cellgiftsbehandlingen intas ca 1 rågad matsked krossad is i munhålan. I takt med att isbitarna smälter sköljs isvattnet runt i munnen för att så stor del som möjligt av munslemhinnan och svalget kyls ner. För att åstadkomma nedkylning av bakre delen av svalget kan man gurgla (undviks om kräkreflex) det smälta isvattnet i några sekunder innan det antingen spottas ut eller sväljs ner.

2. När isen helt smält till vatten intas omedelbart ytterligare 1 rågad matsked krossad is enligt punkt 1.

3. Denna procedur upprepas till och med 1 timma efter avslutad cellgiftsbehandling. Syftet med behandlingen är att hålla så stor del som möjligt av munslemhinnan nedkyld under 2 timmar. Man förbättrar inte effekten genom förlängning av behandlingstiden

4. Under den tid som isbehandlingen pågår kan man kan en kort paus för att dricka, **dock inte uppvärmd dryck**

5. Därefter går det bra att äta och dricka som vanligt